

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र.राकृयो-२००८/प्र.क्र. ११६/जल-१२
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२
दिनांक :- १९ डिसेंबर, २००८.

वाचा :-

- (१) शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग क्र.समिती-२००७/प्र.क्र.१/राकृवियो कक्ष, दि.२० सप्टेंबर, २००७
- (२) कृषि विभागाचे पत्र क्र. आरकेव.य १००७/प्र.क्र.३७/राकृवियो कक्ष, दि.११ डिसेंबर, २००७
- (३) शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग क्र.राकृयो १००७/प्र.क्र.३९/राकृवियो कक्ष, दि.२५ फेब्रुवारी, २००८
- (४) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र. राकृवि-२००८/प्र.क्र.१६६/जल-७, दि.३ मार्च २००८, दि.१० मार्च २००८, दि.१७ मार्च २००८, दि.१५ एप्रिल २००८ व दि.१६ जुलै २००८.
- (५) शासन निर्णय, कृषि व पदुम विभाग क्र.राकृवि १००८/प्र.क्र.१९/राकृवियो कक्ष, दि. २९ मार्च, २००८
- (६) कृषि व पदुम विभागाचे पत्र क्र. MET २००८/C.R.७८/RKVY CELL, दि.२१ नोव्हेंबर, २००८.
- (७) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, पत्र क्र. राकृवि-२००८/प्र.क्र.१०९/जल-७, दि.२३ सप्टेंबर, २००८.

प्रस्तावना :-

राष्ट्रीय विकास परिषदेने (NDC) पारित केलेल्या ठराव क्रमांक ५३ नुसार ११ व्या पंचवार्षिक योजनेत ४ टक्के कृषी विकासाचे उद्दिष्ट ठरविले आहे. हे लक्षात घेऊन केंद्रीय कृषी मंत्रालयाने राष्ट्रीय कृषी विकास योजना (RKVY) जाहिर केलेली आहे. राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेअंतर्गत केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली संदर्भाधीन दिनांक २० सप्टेंबर, २००७ च्या शासन निर्णयानुसार राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूर समिती गठीत करण्यात आलेली आहे. या समितीच्या दिनांक ४ डिसेंबर, २००७ रोजी मुंबई येथे झालेल्या बैठकीतील निर्णयानुसार सन २००७-२००८ मध्ये विदर्भ आणि मराठवाडा विभागातील कापूस उत्पादन होणा-या एकूण १६ जिल्ह्यांत शेततळे निर्माण करणे ही योजना राबविण्यास संदर्भाधीन दिनांक ३ मार्च २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

२. उपरोक्त मान्यतेनुसार राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेअंतर्गत शेततळे हा कार्यक्रम विदर्भातील बुलढाणा, अकोला, वाशिम, अमरावती, यवतमाळ, वर्धा, नागपूर, चंद्रपूर आणि मराठवाडा विभागातील औरंगाबाद, जालना, बीड, लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, परभणी आणि हिंगोली अशा एकूण १६ जिल्ह्यांत राबविण्याकरीता मान्यता देण्यात आली आहे. सन २००७-२००८ मध्ये एकूण १७,५०० शेततळ्यांचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आलेले आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यास सन २००७-२००८ मध्ये एकूण रुपये ८०.०० कोटी (रुपये ऐंशी कोटी) इतका निधी मंजूर व वितरीत करण्यात आला आहे.

३. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत सन २००८-०९ मध्ये शेततळे हा कार्यक्रम उपरोक्त १६ जिल्हे तसेच खानदेश भागातील जळगाव, धुळे, नंदुरबार व नाशिक (अंशतः) या ४ जिल्ह्यांसह एकूण २० जिल्ह्यांत राबविण्यास संदर्भाधीन दि.१६ जुलै, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत २१,५०० शेततळे निर्माण करण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आले आहे. आता अहमदनगर जिल्ह्यातील शेवगाव व पायर्डी या कापूस उत्पादक तालुक्यांचा राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेत समावेश करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत ११ व्या पंचवार्षिक योजनेत एकूण ३ लाख शेततळी बांधण्याचे उद्दिष्ट ठरविण्यात आले आहे. विदर्भ व मराठवाडा विभागातील कापूस उत्पादन करणाऱ्या एकूण १६ जिल्ह्यांत सन २००७-०८ मध्ये शेततळे हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी संदर्भाधीन शासन निर्णय दिनांक ३ मार्च, २००८ अन्वये मान्यता देण्यात आली असून १७,५०० शेततळ्यांचे उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी रुपये ८०.०० कोटी एवढा निधी मंजूर करण्यात आलेला आहे.

...२/-

२. सन २००८-०९ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत शेततळ्यांचा कार्यक्रम यापूर्वी समाविष्ट असलेले विदर्भ व मराठवाडा विभागातील १६ जिल्हे तसेच खानदेश भागातील जळगाव, धुळे, नंदुरबार आणि नाशिक (अंशतः) हे ४ जिल्हे अशा एकूण २० जिल्ह्यांत राबविण्यास संदर्भाधीन दि.१६ जुलै, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या योजनेंतर्गत सन २००८-०९ करीता २१५०० शेततळी तयार करण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आले आहे.

३. राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूर समितीने दि.२७ मे, २००८ रोजीच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेच्या अधीन राहून सन २००८-०९ मध्ये अहमदनगर जिल्ह्यातील शेवगाव व पाथर्डी या तालुक्यांचा राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेत शेततळे कार्यक्रमात समावेश करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. सन २००८-०९ साठी २१५०० शेततळ्यांचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आले असून जिल्हानिहाय उद्दिष्टांचे फेरवाटप करून अहमदनगर जिल्ह्यातील शेवगाव व पाथर्डी तालुक्यांकरीता शेततळ्यांचे उद्दिष्ट मंजूर करण्यास आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. त्यांनी ही कार्यवाही त्वरीत पूर्ण करावी आणि केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल शासनास सादर करावा.

४. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेअंतर्गत शेनतळी बांधण्याच्या कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करण्यासाठी संदर्भाधीन दि. १६ जुलै, २००८ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.४, ५, ६ व ७ मध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी व शर्ती तसेच दि.२३ सप्टेंबर, २००८ च्या पत्रान्वये दिलेल्या सूचना लागू रहातील.

५. सदर कार्यक्रम धडक मोहीम स्वरूपात राबविण्यात यावा. या कार्यक्रमाचे समन्वयाची व सनियंत्रणाची जबाबदारी संबंधीत नोडल अधिकार्याची राहिल. शेततळी बांधण्याच्या कार्यक्रमात झालेल्या आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा अहवाल प्रत्येक आठवड्यात आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी शासनास न चुकता सादर करावा.

६. हा शासन निर्णय मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या राज्यस्तरीय प्रकल्प समितीने दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र.२००८१२२०१३१४४७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रेखा भिडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव,

मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव,

मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. मंत्री (जलसंधारण), यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री, (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव

सर्व मा. मंत्री, राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्यस्तरीय जलसंधारण सल्लागार परिषद.

मुख्य सचिव यांचे सहसचिव, सर्व अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग

सर्व विभागीय आयुक्त,

आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

REKHA BHIDE PRINTED

एच-२४६५-१३

महासंचालक, कै. वसंतराव नाईक स्वावलंबन मिशन
 संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे
 मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे
 संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
 संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,
 सर्व जिल्हाधिकारी,
 सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, / सर्व प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,
 सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,
 सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे, / सर्व अधीक्षक अभियंता, लघु पाटबंधारे, (स्थानिक स्तर)
 संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई, / महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मुंबई (प्रसिध्दी करीता),
 सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी,
 सर्व सहसंचालक, सामाजिक वनीकरण वृत्ते,
 सर्व मुख्य वनसंरक्षक, / सर्व उपवनसंरक्षक,
 सर्व उपायुक्त (विकास),
 महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषदेचे सर्व अशासकीय सदस्य,
 महालेखापाल, (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,
 महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,
 सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
 सर्व मंत्रालयीन विभाग,
 सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (जलसंधारण उपविभाग) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय.
 निवडनस्ती जल-७.
